

Abstrakt

Tato disertační práce je postavena na třech případových studiích vybraných rodin původních romských obyvatel Česka, které byly zasaženy holokaustem Romů, a přispívá k detekování eticky citlivých aspektů na pozadí koexistence Romů s neromským prostředím v českých zemích a současně k zachycení rizik s tímto výzkumem spojených. Jako hlavní nástroj promyšlení je koncept lidské důstojnosti. Práce sleduje následující dva hlavní cíle.

Za prvé, prostřednictvím historicko-genealogického bádání projekt vyústil v rekonstrukci historií těchto rodin od jejich příchodu na území Moravy, přes proces jejich usazení se a postupné proměny jejich způsobu života zejména v meziválečném období. Výzkum mapuje lehce i poválečné období. Navzdory jejich postupnému zapojení se do života společnosti je patrná kontinuita v nahlížení na tyto rodiny z pohledu lokálních i centrálních úřadů dále jako na „cikány“ – s jejich druhořadým postavením. Ústředním obdobím, které je zpracováno nejdetailněji, je 2. světová válka: práce se zaměřuje na dopad holokaustu Romů na tyto tři rodiny a následně je mapována snaha přeživších se s válečnými traumaty vyrovnat.

Ústředním konceptem, kterým jsou případové studie nahlíženy, je lidská důstojnost. Cílem práce je jednak dokumentovat, jak kontinuální a opakované upírání lidské důstojnosti (s hraniční polohou – během holokaustu Romů, kdy bylo členům těchto rodin upřeno jen na základě jejich původu právo na život a byli odesláni do koncentračních a vyhlazovacích táborů) ovlivnilo poválečné životy přeživších. Holokaust Romů dokumentovaný třemi rodinnými historiemi je zasazen do maximálně širokého časového rámce. Takto komplexně uchopeným výzkumem se autorka snaží dotknout co nejširší škály faktorů, které konkrétní rodiny ovlivňovaly na jejich cestě za důstojnějším postavením ve společnosti.

Zároveň, za druhé, práce testuje možnosti propojit různé metody pro výzkum holokaustu Romů, především k výzkumu využít spolupráci druhé a třetí generace od přeživších holokaustu a zároveň odhalit rizika s takovýmto typem výzkumu spojená.